

Τραπεζικής Ενοποίησης το ανάγνωσμα

30^η Ιουνίου 2013

Πριν έξι μήνες μας υπόσχονταν ότι στα μέσα του 2013 θα ξεκινούσε η τραπεζική ενοποίηση της Ευρωζώνης, που αν ίσχυε τα τελευταία χρόνια ούτε η Ελλάδα, η Ισπανία και η Ιταλία θα βρίσκονταν πιασμένες στην δαγκάνα μιας ατελείωτης τραπεζικής κρίσης ούτε και η Κύπρος θα είχε βιώσει ένα Δεύτερο Κυπριακό. Από «τα μέσα του 2013» η ενοποίηση των τραπεζικών συστημάτων της Ευρωζώνης μετατέθηκε για τις αρχές του 2014, πριν ανακοινωθεί ότι τίποτα δεν θα ξεκινήσει πριν τον Ιούλιο του 2014. Τώρα μιλούν για τον Σεπτέμβριο...

Κάλιο αργά παρά ποτέ, θα πείτε. Δεν είναι όμως έτσι. Η πρόσφατη απόφαση των Ευρωπαίων ηγετών, που γιορτάστηκε ως Συμφωνία για την Τραπεζική Ενοποίηση, «ξέχασε» να αναφερθεί σε ένα ζήτημα που δεν στερείται, νομίζω, σημασίας: ποιος θα πληρώνει την λυπητερή σε περίπτωση που κριθεί ότι μια τράπεζα πρέπει να κλείσει. Το κείμενο της Συμφωνίας καλεί τα κράτη-μέλη να «προβούν σε όλες τις απαραίτητες ρυθμίσεις» επ' αυτού. Δηλαδή;

Επί της ουσίας, το νέο σύστημα επίβλεψης των τραπεζών ούτε βασίζεται σε καθαρούς κανόνες που να ισχύουν για τις τράπεζες ανεξάρτητα από την έδρα τους ούτε και επαφίεται στην κρίση κάποιων συγκεκριμένων οργανισμών ή κυβερνήσεων. Το απίστευτο είναι ότι δεν προβλέπει καν την διαδικασία με την οποία θα λαμβάνεται η απόφαση για το αν πρέπει μια τράπεζα να κλείσει!

Οι αγορές αντέδρασαν με τρόπο που καταδεικνύει την προχωρημένη αποδόμηση της Ευρωζώνης. Οι μετοχές τραπεζών σε χώρες της περιφέρειας, όπως η Ισπανία και η Πορτογαλία, έπεσαν ραγδαία. Π.χ. η ισπανική Banco Popular έχασε 2,5% της αξίας της. Αντίθετα, σε χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης οι τράπεζες δεν ένωσαν αντίστοιχους κραδασμούς στο χρηματιστήριο. Λογικό είναι. Ενώ στο πυρήνα οι τράπεζες θα διασώζονται από τους φορολογούμενους, στην περιφέρεια, ιδίως μετά το Δεύτερο Κυπριακό, δεν ισχύει κάτι ανάλογο. Με αυτό δεν θέλω να πω ότι οι φορολογούμενοι πρέπει αναγκαστικά να διασώζουν τις τράπεζες. Αυτό που λέω είναι πως σε μια νομισματική ένωση τα δύο μέτρα και δύο σταθμά είναι ανεπίτρεπτα.

Το ενδιαφέρον είναι ότι στις Βρυξέλλες οι γραφειοκράτες όχι απλά υποδέχθηκαν θετικά την απόφαση αυτή αλλά κάνουν πάρτυ! Ο βασικός λόγος, σύμφωνα με τον Werner Mussler της Frankfurter Allgemeine είναι ότι ο καθένας ερμηνεύει την απόφαση αυτή περί τραπεζικής ενοποίησης κατά το δοκούν. Κάποιοι νομίζουν ότι εξασφαλίζει πως οι τράπεζες θα διασώζονται με χρήματα που θα έρχονται από όλη την Ευρωζώνη. Άλλοι, κυρίως γερμανοί, φινλανδοί και ολλανδοί, νομίζουν ότι αυτή η συμφωνία θα θωρακίσει το

τραπεζικό σύστημα της Ευρωζώνης καθώς οι τράπεζες θα γνωρίζουν πως σε περίπτωση που βρεθούν στην θέση στην οποία βρέθηκαν μετά το 2008 θα κουρευούνται οι ίδιες (και μαζί με εκείνες και οι ανασφάλιστοι καταθέτες).

Το ένα καλό της Συμφωνίας είναι ότι εισάγει την ιδέα πως τράπεζες που έχασαν την ελάχιστη κεφαλαιοποίησή τους εξαναγκάζονται στο να εκμηδενίσουν την αξία των μετοζών των μετόχων τους και να μην αποπληρώσουν ούτε ευρώ των χρημάτων που χρωστούν στους πιστωτές τους. Αν αυτό είχε συμβεί στις δικές μας τράπεζες, τότε κανείς από τους τραπεζίτες που τις πέταξαν στα βράχια δεν θα παρέμεναν στο τιμόνι των τραπεζών τους με χρήματα των ευρωπαϊών φορολογούμενων και με την δυνατότητα να μονοπωλούν την πολιτική σκηνή και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (όπως πράττουν τώρα).

Όσο όμως δεν υπάρχει ένα ενιαίο, Ευρωζωνικό σύστημα κλεισίματος τραπεζών και ανακεφαλαιοποίησής τους, το οποίο να μην εμπλέκει τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών σε αυτές τις αποφάσεις, η συμφωνηθείσα τραπεζική ενοποίηση ούτε θα βοηθήσει να καταπολεμηθεί η σημερινή κρίση ούτε και να αποφευχθεί μία επόμενη.